

ICOMOS Sveriges rapport från ICOMOS Generalförsamling och vetenskapligt symposium i Sydney 2023

31 Augusti - 9 September 2023

Styrelsen för ICOMOS Sverige deltog i Sydney med 7 deltagare: Ulrika Mebus, Malin Myrin, Lena Palmqvist, Marcus Bengtsson, Leena Seim Lepik, Lenore Weibull och Kersti Berggren.

Resestipendier stöttade också deltagande för följande medlemmar i ICOMOS Sverige: Tina Wik, Henrik Nerlund, Cornelius Holtorf samt Christer Gustafsson. Nils Ahlberg deltog i egenskap av medlem i ICOMOS internationella styrelse.

Avsändare av denna rapport är styrelsen för ICOMOS Sverige.

Den officiella hemsidan för evenemanget med bilder och program finns här <https://icomosga2023.org/>.

Och här finns alla rapporter etc.

<https://www.icomos.org/en/about-icomos/governance/general-information-about-the-general-assembly/list-of-general-assemblies/21st-general-assembly/128504-results-of-the-21st-icomos-general-assembly-sydney-2023>

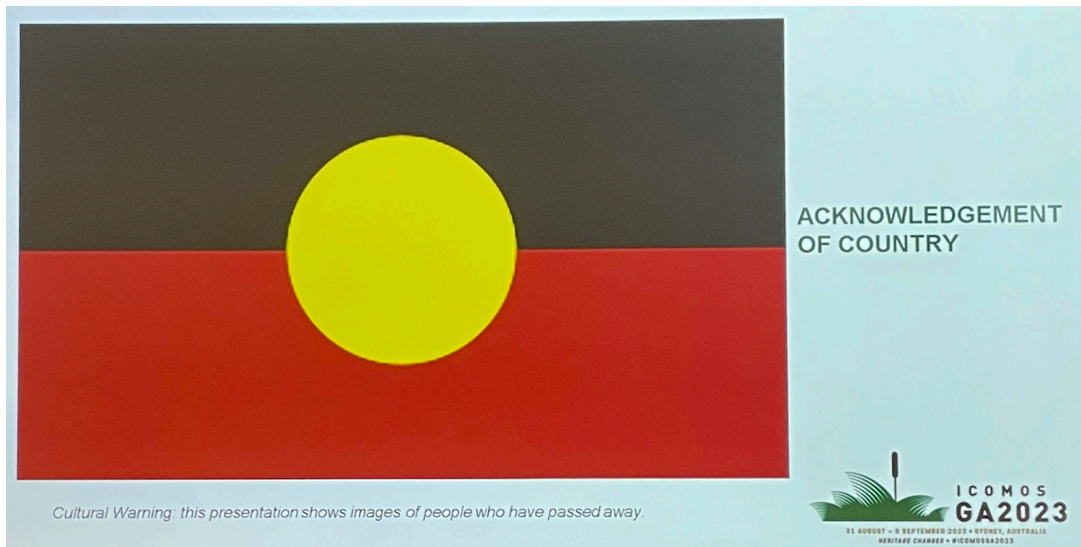
Samt ordförande Teresa Patricias rapport:

https://www.icomos.org/images/DOCUMENTS/Secretariat/2023/GA2023/4-1_Report_from_the_President_of_ICOMOS.pdf

Det totala antalet deltagare på konferensen var över 1600 och programmet var omfattande. Utöver generalförsamlingen samlades också de olika regionala grupperna, nationella, vetenskapliga och rådgivande kommittéer samt arbetsgrupper.

Parallellt med generalförsamlingen pågick det vetenskapliga symposiet med temat "Heritage Changes" med underteman RESILIENCE, RESPONSIBILITY, RIGHTS, RELATIONSHIPS, INDIGENOUS HERITAGE, CULTURE-NATURE JOURNEY, HERITAGE FOR CLIMATE, HERITAGE AS SUSTAINABILITY och DIGITAL HERITAGE. Se hela programmet här: <https://icomosga2023.org/wp-content/uploads/ICOMOS-GA2023-ScientificSymposiumSchedule-v9.pdf>

Generalförsamlingen och det vetenskapliga symposiet lyfte mycket tydligt ursprungsbefolkningen i Australien, Aboriginerna, eller "first people", och varje programpunkt inleddes med ett tack till dem vars land det nutida sydney ligger på: ACKNOWLEDGEMENT OF COUNTRY: We acknowledge the Gadigal People of the Eora Nation as the Traditional Custodians of the land on which the GA2023 Scientific Symposium will take place, and pay respects to their Elders past and present, and extend that respect to all First Nations and Indigenous peoples participating in GA2023.

ICOMOS 21:a Generalförsamling 2023

ICOMOS international board (2023-2026)

Efter omröstning består ICOMOS styrelse av följande personer valda för 2023-2026:

President

Teresa Patricio (Belgium)

Secretary General

Jurn Buisman (Netherlands)

Treasurer General

Cyrill Von Planta (Austria)

Vice Presidents

Riin Alatalu (Estonia)

Leonardo Castriota (Brazil)

Chilangwa Chaiwa (Zambia)

HRH Dana Firas (Jordan)

Susan McIntyre-Tamwoy (Australia)

Members of the Board

Olufemi Adetunji (Nigeria)

Adriana Careaga (Uruguay)

Doo-Won Cho (Republic of Korea)

Andreas Georgopoulos (Greece)

Zeynep Gül Ünal (Türkiye)

Marianne Knutsen (Norway)

Celia Martínez Yáñez (Spain)

Takeyuki Okubo (Japan)

Mariana Pereira (Portugal)

Nupur Prothi (India)

Monica Rhodes (United States)

Gráinne Shaffrey (Ireland)

Results of the election of the 20 members of the ICOMOS Board
Résultats de l'élection des 20 membres du Conseil d'administration de l'ICOMOS

Item 6-

Board members for the mandate 2023-2026
Membres du Conseil d'administration pour le mandat 2023-2026

Advisory Committee (2023-2026)

Efter omröstning består kommittéen av:

President of the Advisory Committee
Ishanlosen Odiaua (Nigeria)

Vice President of the Advisory Committee
Sheridan Burke (Australia)

Honorary Presidents
Gustavo Araoz (USA) and Toshiyuki Kono (Japan)

Resolutioner

21 resolutioner röstades fram. Sammantaget kan sägas att de reglerar vilka fokusområden ICOMOS kommer att ha framöver. Fokusområden och särskilda satsningar för ICOMOS inför nästa treårsperiod:

- Medlemsfrågor/medlemsutveckling: fokus på att säkra organisationen, tillväxt och återväxt samt plan för succession gällande nyckelroller i styrelser och kommittéer. Här behöver valberedningen involveras.
- Rättigheter, delaktighet och inkludering: fokus på minoriteter (inklusive ursprungsbefolkning), postkolonialism, migration samt genusfrågor.
- Riskhantering och beredskapsfrågor: fokus på både klimat och konflikt (krig) samt återhämtning/återuppbyggnad efter katastrofer.
- Klimat- och hållbarhetsfrågor: kopplat till Agenda 2030, resiliens och adaption etc.
- Autenticitet och "Journeys to authenticity": fokus på autenticitetsbegreppet.

- Relevanta dokument och konventioner kommer att uppmärksammas, flera jubileer kommer att hållas under de närmaste åren. Haagkonventionen 70 år, Venedigdokumentet 60 år, Naradokumentet 30 år, Burradokumentet (45 år, inget särskilt jubileum men nämndes ändå i detta sammanhang) under 2024.

Här finns resultaten från generalförsamlingen att läsa:

<https://www.icomos.org/en/about-icomos/governance/general-information-about-the-general-assembly/21st-general-assembly/128504-results-of-the-21st-icomos-general-assembly-sydney-2023>

Advisory Committee meeting

Advisory Committee (ADCOM) är ICOMOS rådgivande kommitté. Den består av ordförandena för de nationella kommittéerna och för de internationella vetenskapliga kommittéerna. Dess funktion är att ge råd till ICOMOS styrelse och att ge förslag och rekommendationer om den treåriga verksamhetsplanens prioritering och inriktning. Informationsförmedling till de nationella och internationella vetenskapliga kommittéerna är en del av arbetet.

En handbok till nationalkommittéer och medlemmar planeras om stadgar, rutiner och förfarande.

ICOMOS arbetar fram en ny grafisk design och upplägg för hemsidan. Denna bör genomsyra även ICOMOS Sveriges profil.

Nationella stadgar ska motsvara de internationella stadgarna. De svenska stadgarna uppdaterades för några år sedan och ligger i linje med ICOMOS gemensamma stadgar.

Blue Shield: 30 befintliga nationalkommittéer, 8 till är på gång.

Europe Group meeting

Fokusområden för den europeiska gruppen:

- Energieffektiviseringsdirektivet (EU) kopplat till kulturmiljö: hur hanteras det på bästa sätt, visa på goda exempel, vilka miljöer ska undantas. En fråga för varje land att bidra med.
- Världsarv: ICOMOS nationalkommittéers ansvar att föreslå experter för evalueringar av nomineringar samt att snabbt kunna svara på frågor om de nationella världsarven, bistå vid monitorering och rapportering etc. Det finns stort behov för nationalkommittéerna att hålla sig uppdaterade, Ekonomisk hållbarhet: frågan om huruvida ICOMOS behöver ta betalt för utvärderingsarbetet som görs för UNESCO diskuterades, en fråga som uppstått vid flera tillfällen under GA.
- Ukraina: fortsatt stöd och akut hjälp, gemensamt projekt med ICCROM pågår, plan och beredskap för återuppbyggnad efter kriget.

Nästa Europe Group meeting beslutades genomföras i Sverige på Gotland sen vår / tidig sommar 2024.

Scientific Council meeting

Scientific Council består av ordförandena i de internationella vetenskapliga kommittéerna. Scientific Council samordnar arbetet inom dessa kommittéer och implementeringen av the Triennial Scientific Plan, samt är rådgivande organ i första skedet för AdCom och i nästa steg för styrelsen (ICOMOS Board).

Sheridan Burke, ordförande i Scientific Council, Christer Gustafsson och William Megarry presenterade 2021 Triennial Scientific Plan (TSP) 2021-2024 – *Cultural Heritage and Climate Action*. Klimatfrågan var en central fråga även vid årets GA-möte.

The Scientific Council rekommenderade AdCom och the Board att anta det föreslagna temat för den nya Triennial Scientific Plan (TSP) 2024-2027: *Safeguarding Cultural Heritage from Disasters and Conflicts Preparedness, Response and Recovery*.

Andra frågor som behandlades vid årets Scientific Council-möte var:

- En rekommendation att bilda en ny vetenskaplig kommitté, ISC - Aerospace Heritage.
- Ett dokument som lyftes fram var *the Twentieth Century Historic Thematic Framework*, för att vidga begreppet, förståelsen och urvalet och att identifiera och värdera 1900-talets kulturarv, inkluderande nomineringar till Världsarvslistan. Mötet godkände rekommendationerna med undantag av nomineringar till Världsarven.
- *Arbetsgruppen för Revision of Eger Xi'an Principles* (om de internationella vetenskapliga kommittéerna) rekommenderade AdCom att uppdraget även skulle omfatta en översyn av *Dubrovnik Valletta Principles* (2011) (om nationalkommittéerna). Gruppen är ett samarbete mellan the Board och AdCom.

Nils Ahlberg, tidigare ordförande i ICOMOS Sverige och medlem av ICOMOS Board, har lett arbetet. Frågor han drivit är bland annat att den nya versionen ska kallas *Principles for the International Scientific Committees of ICOMOS* och vara skriven på ett enkelt och tydligt språk som undviker mängden av förkortningar. Texten bör omstruktureras för att stämma bättre med andra styrdokument och ge en samlad information om regelsystemen, med hänvisningar till bestämmelser i stadgarna och Rules of Procedure, grafisk form och nomenklatur ska vara enhetlig – allt för att underlätta för enskilda medlemmar och nationalkommittéernas styrelser.

Arbetet inom de olika kommittéerna behandlades under mötet (för mer information hänvisas till varje kommitté, <https://icomos.se/internationella-kommitteer/>), bland annat ICICH (International Committee on Intangible Cultural Heritage), CIF (International Committee on Training) Principles for Capacity Building through Education and Training, CIPA (International Committee on Heritage Documentation), IIBC (International Committee on Wood), PRERICO (International Committee on Places of Religion and Ritual), ICORP (International Committee on Risk Preparedness). Guidelines on the Protecting of Built, Landscape and Cultural Heritage from Fire. ISCEAH (International Committee on Earthen Architectural Heritage), International Committee on Vernacular Architecture, (CIAV) Charter for Earthen Architectural Heritage. Kommittén för Water and Heritage konsoliderar sitt arbete. Kommittén för Mural Painting rekonstruerades 2022.

International Scientific Committees meetings

Flertalet internationella vetenskapliga kommittéer (ISC) hade inbokade möten i anslutning till GA mötet. Vid flera av dem närvarade både styrelsemedlemmar och andra medlemmar från Sverige. Via länkarna nedan nås rapporterna från de svenska deltagarna.

Lokal byggnadstradition (CIAV)

Lena Palmqvist

<https://icomos.se/lokal-byggnadstradition-ciav-pa-icomos-ga23/>

Religiösa och rituella platser (PRERICO)

Leena Seim Lepik

<https://icomos.se/religiosa-och-rituella-platser-prerico-pa-icomos-ga23/>

1900-talskommittéen (ISC20C)

Henrik Nerlund

<https://icomos.se/20th-century-heritage-pa-icomos-ga23/>

Träkommittéen (IIWC)

Tina Wik

<https://icomos.se/international-wood-committee-pa-icomos-ga23/>

Scientific Symposium

Det vetenskapliga symposiet inkluderade ett överbyggande tema (Heritage Changes), fyra vetenskapliga teman (Resilience, Responsibility, Rights och Relationships) samt fyra vetenskapliga program (Indigenous Heritage, Culture-Nature Journey, Heritage for Climate, Heritage as Sustainability och Digital Heritage).

Keynote speakers var HRH Princess Dana Firas från The Hashemite Kingdom of Jordan och Dr June Oscar AO, Aboriginal and Torres Strait Islander Social Justice Commissioner.

Programmet inkluderade ett stort antal talare i flera parallella sessioner under fem dagar.

The book of abstracts innehåller sammanfattningar av alla bidrag. Den 477-sidiga publikationen kan laddas ner här:

https://openarchive.icomos.org/id/eprint/2878/1/ICOMOS_ScSy2023_Book_of_Abstracts_v2_0230901.pdf

Flera seminarier under symposiet hade svenska organisatörer eller föreläsare. Läs mer om dem via länkarna nedan.

“Top-down-grassroots: People-based leadership for heritage management”

Christer Gustafsson

<https://icomos.se/people-based-heritage-management-report-from-icomos-ga23/>

“What does it mean to manage heritage for the future? How will heritage (have to) change?”

Cornelius Holtorf

<https://icomos.se/reserapport-icomos-ga23/>

Kulturarvsfrågor i Australien

Programmet i Australien berörde det minnesvärda, men också i högsta grad det som är smärtsamt och svårt. Kulturarvet tillmättes en stark kraft i förändringen mot en bättre framtid.

Genomgående teman för konferensen var Shared Cultures, Shared Heritage och Shared Responsibility. Ursprungsbefolkningarna lyftes mycket tydligt fram såväl i de inledande plenar-presentationerna som i flera av sessionerna. Det vetenskapliga symposiet *Indigenous Heritage* pågick under tre av dagarna. Ett anknytande tema var Rights for all.

Ett rundabordssamtal med temat "Pacific Voices – ICOMOS Pacific Heritage Charter", presenterade arbetet med att ta fram ett Pacific Heritage Charter. Kärnan i detta arbete innebär att synliggöra vad som representerar kulturarv i dessa områden och ögrupper. Nature – Culture skall ses som ett sammanhållet tema och begreppet intangible (immateriell) bör bytas ut mot "living heritage".

I ytterligare ett rundabordssamtal med temat "The Australian Heritage Movement. Change and Continuity", lyftes begreppet "Everyday Heritage" och hur de digitaliserade arkiven har möjliggjort för många befolkningsgrupper att återskapa sin historia.

Chrissy Grant resonerade i ett föredrag kring Sites of Conscience, kulturarvsplatser som förknippas med storskaliga övergrepp på mänskliga rättigheter riktade mot ursprungsbefolkningar. Det var uppenbart under ICOMOS GA att det för Australien som värdland var angeläget att kunna framhålla det omfattande arbete som pågår med att uppmärksamma, lyfta fram och i någon mån repatriera aboriginisk kultur och kulturarv.

Ett genomgående tema i de australiska exemplen var att uppmärksammandet av ursprungsbefolkningarnas kulturarv kan fungera som del av en helande process. På mötets inledande morgon genomfördes en rökceremoni i Darling Harbor, utanför Convention Center där Generalförsamling och vetenskapligt symposium hölls. Röken symboliserar en reningsceremoni i livets början, för det nyfödda barnet och under det fortsatta livet.

Exempel lyftes på samarbeten mellan aboriginska grupper och de offentliga myndigheterna när man arbetar med förvaltningsplaner och bevarandeplaner. Det kan gälla världsarv som helt eller delvis baseras på den aboriginska kulturen, eller landskap med nationellt eller regionalt skydd.

Av Australiens tjugo världsarv (4 kultur, 15 natur, 1 mixed) har tre Outstanding Universal Value (OUV) som uttalat har med det koloniala arvet att göra. Elva exempel av det tusentalet fångkolonier som upprättades och tillhandahöll basen av Australiens arbetskraft i gruvor, lantbruk och hushåll är inskrivna på världsarvslistan. Även aboriginer förvarades på anstalterna, även om historieskrivningen i regel håller sig till de fångar som sändes från Storbritannien.

Ett av världsarven, Budj Bim Cultural Landscape, baserar sina OUV helt från den aboriginska kulturen. I beskrivningen av det mixade världsarvet Kakadu National Park, känt för sina grottmålningar, framhålls att området varit bebott sedan mer än 40 000 år.

Deltagare i ICOMOS GA erbjöds en utflykt till världsarvet Greater Blue Mountain Area, där kulturarvet efter de aboriginska grupperna inte nämns i OUV,

Heritage exposition och posters

I posterutställningen fanns bidrag från flertalet nationella kommittéer och även de internationella vetenskapliga kommittéer som inte hade möten i anslutning till GA mötet, presenterade sin verksamhet i posterutställningen.

ICOMOS Sverige hade tagit fram en poster på temat Lapponia och samisk kultur i egenskap av Sveriges enda mixade världsarv med både kultur och natur. Världsarvet innefattar 4 nationalparker (Stora Sjöfallet, Sarek, Padjelanta och Muddus) och 2 naturreservat

(Sjaunja och Stubbá). På postern fanns en bild på berget Litnok som är ett uråldrigt samiskt ord för berggub.

Sociala arrangemang

GA konferensens högtidliga invigning ägde rum på Sydney operan 3 september. Genomgående teman för konferensen var Shared Cultures, Shared Heritage och Shared Responsibility. Ursprungsbefolkningen lyftes mycket tydligt och bra fram såväl i de inledande plenarpresentationerna som i flera av sessionerna.

ICOMOS Sverige anordnade två sociala sammankomster under konferensveckan, en som samlade de svenska deltagarna och en för alla nordiska och baltiska deltagare. Den senare hade också tre hedersgäster med Sverigeanknytning: Nupur Prothi Kanna från Indien, boende i Stockholm, Cyrill von Planta från Österrike som bott i Sverige och HKH Prinsessan Dana Firas från Jordanien, som har en svensk släkt. Samtliga dessa nyinvalda i ICOMOS styrelse 2023-26. Sammankomsterna bidrog till gemenskap och utveckling av professionella nätverk och diskussioner.

Youth forum

Programmet inkluderade ett särskilt arrangemang för Emerging Professionals (EP) att nätverka och diskutera aktuella frågor. Temat var Stain, Grain, Re-Frame och kopplade till motståndskraft, ansvar och rättigheter, klimat och hållbarhetsfrågor samt digitalisering. Tyvärr hade ingen av ICOMOS Sveriges styrelsemedlemmar möjlighet att delta. En EP-representant i den svenska styrelsen vore önskvärt och något att ta med in i nästa år. Det är ett starkt önskemål från ICOMOS att varje nationell- och vetenskaplig kommitté ska ha representanter från den kommande generationen kulturmiljöarbetare.

